

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rahoitusvakaustalouden hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rahoitusvakaustalouden hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta (HE 189/2016 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Jaakko Weuro, valtiovarainministeriö
- tilintarkastusjohtaja Väinö Viherkoski, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- ekonomisti Jaakko Suni, Rahoitusvakaustalouden hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta
- ylijohtaja Tuija Taos, Rahoitusvakaustalouden hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta
- toimitusjohtaja Pekka Averio, Kuntarahoitus Oyj
- talousjohtaja Harri Luhtala, OP Ryhmä

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Finanssialan Keskusliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Rahoitusvakaustalouden hallintomaksusta annettua lakia.

Rahoitusvakaustalouden hallintomaksusta annettuun lakiin lisättäisiin kaksi maksuluokkaa Euroopan talousalueella toimiluvan saaneen luottolaitoksen Suomessa toimivalle merkittävälle sivuliikkeelle. Lisäksi Rahoitusvakaustalouden hallintomaksusta annettua lakia ehdotetaan tarkistettavaksi korottamalla luottolaitosten suhteellista maksua sekä kaikkien maksuvelvollisten perusmaksua.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Valiokunnan mietintö TaVM 27/2016 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Talousvaliokunta puoltaa esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Rahoitusvakaustalviraston hallintomaksusta annettua lakia. Uudistustarpeen taustalla ovat Suomen rahoitusmarkkinoilla tapahtuvat rakennemuutokset, jotka ilman esitettyjä lainsäädäntömuutoksia johtaisivat Rahoitusvakaustalviraston hallintomaksukertymän merkittävään pienentymiseen samalla, kun viraston tehtävät ja toiminnan kustannukset säilyisivät pääosin nykytasolla. Erityisesti ETA-alueella sijaitsevien luottolaitosten sivuliikkeiden merkitys Rahoitusvakaustalviraston toiminnassa tulee kasvamaan, ja nykyisen sääntelyn mukaan merkittäviltä sivuliikkeiltä ei peritä lainkaan hallintomaksuja. Talousvaliokunta pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina, jotteivät viraston toimintaedellytykset vaarannu.

Rahoitusvakaustalviraston toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan sen toimivaltaan kuuluvilta luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä perittävillä hallintomaksuilla. Talousvaliokunta on arvioinut maksujen kohdentumista alan toimijoihin. Muutosten lähtökohtana on maksujen kohdistaminen niin, että ne vastaisivat virastolle aiheutuvaa tosiasiallista työmäärää. Talousvaliokunnan kuulemien asiantuntijoiden arviot ehdotetusta maksujen kohdistamisesta eroavat. Tässä yhteydessä kysymyksiä on herättänyt erityisesti toiminnan riskien ja luottolaitosten yhteenliittymien rakenteen vaikutus maksujen tasoon ja kohdistumiseen.

Hallituksen esityksen mukaan hallintomaksujen määräytymisen perustana on jatkossakin maksuvelvollisten toiminnan laajuus ja Rahoitusvakaustalviraston työmäärä. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tarkasteltu mahdollisuutta ottaa huomioon luottolaitosten riskiprofiili hallintomaksun määrittämisessä. Rahoitusvakaustalviraston työ tähtää kriisien ennaltaehkäisyyn. Tässä työssä tietyt ennakolliset valvontatoimenpiteet on toteutettava joka tapauksessa kaikkien luottolaitosten osalta. Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella toiminnan riskillisyyttä ei vaikuta viraston työmäärään yksiselitteisesti. Maksuvelvollisten toiminnan riskit otetaan toisaalta jo huomioon niiltä kerättäviä vakaustalmaksuja määrättäessä. Hallintomaksujen muuttaminen riskiperusteiseksi monimutkaistaisi hallintomaksujen kohdistamista ja vaikuttaisi maksujen jakautumisen tasapainoon suurten ja pienten luottolaitosten välillä. Mikäli riskiperusteisuuden perustuvaa maksujen kohdistamista pidettäisiin perusteltuina harkita, mallin toteuttaminen edellyttäisi joka tapauksessa riittävää vaikutusten arviointia.

Talousvaliokunta on arvioinut kysymystä maksujen kohdistumisesta talletuspankkien yhteenliittymiin. Kysymys liittyy osaltaan toiminnan riskiperusteisuuteen, koska yhteenliittymissä jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja yhteenliittymää valvotaan yhtenä kokonaisuutena. Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan Rahoitusvakaustalviraston toimien kohdentuminen perustuu aineelliseen kriisinratkaisulainsäädäntöön, eikä tätä lähtökohtaa ole mahdollista muuttaa hallintomaksuja koskevien säännösten kautta. Tällä hetkellä on vielä epäselvää, tehdäänkö kriisinratkaisun suunnittelua jatkossa yhteenliittymien vai yksittäisten luottolaitosten tasolla. Talousvaliokunta pitää tärkeänä arvioida jatkossa hallintomaksujen kohdistumisen oikeudenmukaisuutta suhteessa valvonnan tosiasiallisen työmäärän kehitykseen. Tässä kokonaisuudessa tulee huomioida myös erilaisten kotimaisen ja EU-tason hallintomaksujen aiheuttama kokonaisrasite ja maksujen kohdistumisen johdonmukaisuus EU-tasolla.

Valiokunnan mietintö TaVM 27/2016 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 189/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 22.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kaj Turunen ps
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Joakim Strand r
jäsen Antero Vartia vihr
varajäsen Sari Essayah kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen